

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XX):

dăscălița Victoria - Cum s-a urzit neamul nostru?

- Educațiunea în familie și poezia didactică ca mijloc de a educa!

Educațiunea în familie și poezia didactică ca mijloc de a educa!

**Doamne cât este de bine,
Când e mama lângă mine!**

**Doamne cât mă simt de rău,
Când nu văd pe tatăl meu!**

1883 1904

Victoria Dăscălița sora poetului

Moșnegi ceteteți ai cărților din strană
Din graiul tău culeg învățătură ...
La tine vin nevestele să-și plângă
Feciorii lor în slujbă la 'mpăratul ...
Și fetele își șoptesc în taină:
- Ce mâini frumoase are domnișoara

Cum s-a urzit neamul nostru?

cea mai scumpă avuție a unui neam: **libertatea**

Nimănui să nu-i faci rău, Desbinarea asta, ce ar fi
Că te vede Dumnezeu ... putut rodi decât slăbire
pe urmele lui **Octavian Goga, în Rășinari!**

șagunism - tribunism

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

Continuăm reproducerea disertațiunii „Educațiunea în familie și poezia didactică ca mijloc de a educa” (Anuar IV, autor: înv. Teofil Căliman): «Câtă mulțămire sufletească simte un părinte, care vede pe copilul său înzestrat cu însușiri nobile și virtuos. Din contră, câtă mâhnire, turburare, neliniște și nemulțămire sufletească simte un părinte, care neîngrijind de creșterea copiilor săi, îi vede crescuți mari, conduși însă în toate lucrările lor de patimi. (...)

Dacă copilul a învățat vre-o poezie și simte că prin expunerea ei face bucurie celor ce-l ascultă, se naște în el dorul de a învăța și alta. Și cum să nu învețe cu plăcere și o altă poezie, dacă cea dintâi l-a desfătat prin vorbe alese, frumoase și așezate cu multă măiestrie. (...) Pentru a vă putea aduce dvoastră crescătorilor un mic serviciu, voi înșira aici mai la vale unele poezioare potrivite pentru mintea copiilor și de cuprins moralizator, precum: **O poezie de gratulare la ziua onomastică a tatii sau a mamei.** „Eu sunt mică, tată dragă,/ Și nimic nu ți-am lucrat/ Dar o mică poezie/ Pentru Tale-am învățat./ Jumătate am uitat-o,/ Începutu-l tot greșesc,/ Dar știi zice, ca pe apă:/ Tată dragă, te iubesc” (...). Această poezie se poate schimba, gratulând un băiat tatii sau mamei d.e.: Eu sunt mic măicuță dragă, - Eu sunt mic tăicuță dragă ș.a.m.d. **Copilul și părinții.** „Doamne cât este de bine,/ Când e mama lângă mine!/ Doamne cât mă simt de rău,/ Când nu văd pe tatăl meu!/ Tata, mama,mă iubesc./ Mă îmbracă, mă hrănesc,/ Și-mi dau tot

ce eu doresc./ Ține-I Doamne, indurate/ La mulți ani cu sănătate; Fă-le parte tot de bine/ Să poată'ngriji de mine!" (...). **Vitele.** „Și vitele-s făcute/ De Dumnezeu cel sfânt,/ Ca omul să s'ajute/ Cu ele pe pământ./ Și dacă bați o vită,/ Tu faci copile, rău;/ De nu te vede nimeni,/ Te vede Dumnezeu". (...). **Ochiul lui Dumnezeu.** „Nimănui să nu-i faci rău,/ Că te vede Dumnezeu./ Tu, când vezi, un vierme mic,/ Nu-l strive, nu-i fă nimic./ Dânsul nici un rău nu-ți face./ Să nu-i faci nici tu nimic./ Cât îl vezi de mititel,/ Dumnezeu știe de el". (...) **Moș Crăciun.** „Dragi copii din țara asta,/ Vă mirați voi cum se poate,/ Moș Crăciun, din cer de-acolo,/ De le știe toate, toate .../ Uite cum, - vă spune badea:/ Iarna'n noapte pe zăpadă,/ El trimite câte-un înger/ La fereastră să vă vadă./ Îngerii se uită'n casă,/ Văd și spun, - iar moșul are,/ Colo'n cer, la el în tindă,/ Pe genunchi o carte mare./ Cu condei de-argint el scrie:/ Ce copil și ce purtare,/ Și de-acolo știe moșul,/ Că-i șiret el lucru mare". (**O.Goga**) (...) Aceste puținele îndrumări, referitoare la educațiunea în familie, le-am dat în interesul și spre binele obștesc și dacă bunele și sincerile mele intențiuni s'ar lega de voința educatorilor, spre bine le-ar fi. Să ajute Dumnezeu! Rășinari, în Martie 1909».

Cunoscând familia tânărului Octavian, este evident că primele noțiuni de istorie a românilor le-a primit de la părinții săi. În toate lucrările monografice -despre marele poet rășinărean-, se prezintă talentul literar al mamei și surorilor, existând multe preocupări comune, care au unit familia. Vă invităm să urmăriți câteva fragmente inedite dintr-o disertație - bogată în argumente -, susținută de mama lui Octavian, înv. Aurelia Goga, la adunarea școlii din 25 martie 1911 (din Anuarul Școlii VI): «**Cum s-a urzit neamul nostru.** Onorată adunare, **Învață trecutul, ca să cunoști viitorul,** ne spune cu drept cuvânt o vorbă înțeleaptă din bătrâni. Din povața zilei de ieri îți culegi îndrumarea zilei de mâine, din faptele strămoșilor învață nepoții. Se cuvine deci să ne aducem aminte de toți, cari s'au coborât în groapă înaintea noastră, să le cercetăm întâmplările prin cari s'a scurs vieța lor, ca astfel să ne dăm seama ce cărări să alegem noi înșine pentru traiul nostru. Se cade să cercetăm deci toată istoria neamului nostru, din vremurile de demult ca astfel să vedem ce drumuri a urmat dela urzirea lui până în zilele noastre. Răsfoind istoria, cartea vieții unui popor, vom putea pași mai luminați, fiindcă vom înțelege că cu toate suferințele prin cari s'a strecurat, acest neam românesc, tot nu s'a prăpădit, că merge și astăzi înainte, stând cu cinste alături de vecinii ce i-a dăruit Dumnezeu (...).» Relatând despre vremea „nașterii Mântuitorului Iisus Christos” când dacii „un neam de oameni viteji și harnici” și-au apărat țara în războaiele cu romanii, înv. Aurelia Goga prezintă concluziile povestirii, pe care mulți elevi ai școlii o cunoșteau deja din familie: «Pe urma zilelor de răsboire au venit ani îndelungați de pace și muncă. Stăpânii și biruiții s'au înfrățit. Dacii și Romanii și-au dat mâna, au lucrat împreună, și-au însușit unul dela altul portul și obiceiurile și bune și rele, s'au plămădit astfel într'un singur popor harnic, viteaz și muncitor. Acest popor născut din înfrățirea acestor două neamuri de mare nume, e poporul românesc. Așadară, On. Adunare, în vinele nostru curge sângele acestor două neamuri încuscite, ale căror datini strămoșești le păstrăm până astăzi la jocurile, la înmormântările, la sărbătorile noastre ca o comoară ce nu s'a risipit și care trebuie grijită cu sfințenie fiindcă e cea mai scumpă moștenire din părinți. În frățietate cinstită și harnică au trăit strămoșii noștrii cam vreo 200 de ani. Acum însă au venit zile grele pe capul lor, Din spre răsărit au năpădit pământul și s'au pornit la drum seminții și neamuri sălbaticе, dormice de un traiu mai bun și de o țară mai bogată. În vâltoarea aceasta care trecea spre apus, tocmai peste Ardealul nostru, era greu să o ducă poporul tânăr. Urmând deci pilda bătrânească s'a tras iarăși spre poalele munților ocrotitori (...) Dar cum erau așa împărțiți, pe o întindere mare de pământ, ei și-au ales stăpâni,

conducători. Astfel s'au fărâmițat puterea neamului. (...). **Desbinarea asta, ce ar fi putut rodi decât slăbire.** Așa s'a întâmplat. Cel din urmă popor călător, **Ungurii**, au biruit cetele noastre desbinate, asupra cărora au pus stăpânire. **În acest chip s'a sfârșit viața liberă a strămoșilor noștri cari prin desbinare și-au îngropat cea mai scumpă avuție a unui neam: libertatea.** Zeci și sute de ani au urmat de aici înainte, a căror tristă poveste, nu o mai înșirăm până în zilele noastre, când după grozava zguduire dela anul patruzeci și opt s'a frânt lanțul de sclăvie al poporului nostru iobag, deschizându-i-se din nou porțile spre mergere înainte. (...) Puteți dar vedea, că și istoria ne arată: că **un popor numai prin vrednicia lui se poate ținea în picioare, și că bunăînțelegerea între frați e cea mai puternică temelie a vieții.** Trageți învățătură deci din cele auzite și lămuriți-vă căile în viitor. **Fiiți frați buni, ascultați și cumpăniți ce vă spune trecutul, iubiți buna înțelegere care singură duce la izbândă pe toate căile, pentru că unde e bunăînțelegere și pace acolo e și ajutorul lui Dzeu».**

Sora lui Octavian, **Victoria** a călcat și ea pe urmele mamei, devenind învățătoare. Mare a fost tristețea întregii familii, la stingerea ei din viață. Să urmărim povestirea lui Octavian Tăslăuanu (din „**Octavian Goga**”, 1939): «Goga, în primăvara anului 1904, a pierdut pe sora sa Victoria, învățătoare, care s'a stins la 3 Martie, doborâtă de tuberculoză. S'a dus la înmormântare și la întoarcere a scris „**Dăscălița**”, apărută în fruntea numărului 7 (n.r. Luceafărul). Poetul a făcut din ea tipul dăscăliții, eliminând notele subiective de frate (...). Bălaia dăscăliță, sfielnică și cuminte prea de vreme, e o fecioară ideală: „**Moșnegi ceteți ai cărților din strană/ Din graiul tău culeg învățătură,/ E scrisă par'că'n zâmbetele tale/ Seninătatea slovei din scriptură./ În barba lor, cărunță ca amurgul,/ Ei strâng prinusul lacrimilor sfinte,/ Căci văd aievea întrupat ceaslovul/ În vorba ta domoală și cuminte./ La tine vin nevestele să-și plângă/ Feciorii lor în slujbă la 'mpăratul,/ Și tu ascunzi o lacrimă 'ntre slove,/ În alte țări când le trimiți oftatul .../ Și fete vin să le 'nflorești altița,/ La pragul tău e plină ulicioara/ Și fetele își șoptesc în taină:/ - Ce mâini frumoase are domnișoara.»**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

tribuna.ro/stiri/actualitate/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xx-dascalita-victoria-cum-s-a-urzit-neamul-nostru-educatiunea-in-familie-si-poezia-didactica-ca-mijloc-de-a-educa...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Sevis
DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XX): dăscălița Victoria - Cum s-a urzit neamul nostru? - Educațiunea în familie și poezia didactică ca mijloc de a educa!

Marius HALMAGHI 16.05.2021 22:30 306 vizualizari 0 comentarii

În: **Tribuna**, 16 mai 2021